

Η θεωρία στην ευθεία σε ερωτήσεις - απαντήσεις

Τι ονομάζουμε εξίσωση γραμμής

Μια εξίσωση με δύο αγνώστους λέγεται εξίσωση μιας γραμμής C , όταν οι συντεταγμένες των σημείων της C , και μόνο αυτές, την επαληθεύουν.

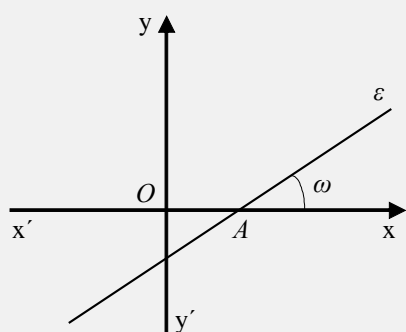
Ποιό είναι το βασικό αντικείμενο της Αναλυτικής Γεωμετρίας.

Με τις εξισώσεις των γραμμών μπορούμε με αλγεβρικές μεθόδους να μελετήσουμε τις γεωμετρικές ιδιότητες των γραμμών αυτών ή να αντιμετωπίσουμε διάφορα άλλα συναφή προβλήματα.

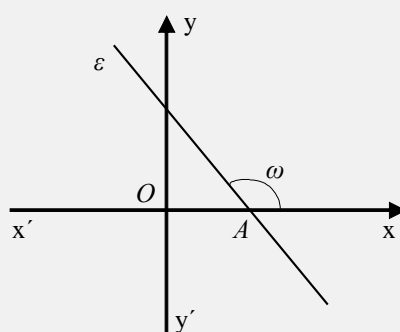
Τι λέμε γωνία ευθείας με τον άξονα $x'x$

Τη γωνία ω που διαγράφει ο άξονας $x'x$ όταν στραφεί γύρω από το A κατά τη θετική φορά μέχρι να συμπέσει με την ευθεία ε τη λέμε γωνία που σχηματίζει η ε με τον άξονα $x'x$. Αν η ευθεία ε είναι παράλληλη προς τον άξονα $x'x$ τότε λέμε ότι σχηματίζει με αυτόν γωνία $\omega = 0$.

Σε κάθε περίπτωση για τη γωνία ω ισχύει $0^{\circ} \leq \omega < 180^{\circ}$ ή σε ακτίνια $0 \leq \omega < \pi$.

σχ. 1

σχ.2

Πως ορίζουμε τον συντελεστή διεύθυνσης μιας ευθείας (ε)
Πότε είναι θετικός, αρνητικός, μηδέν
Πότε δεν ορίζεται

Ως συντελεστή διεύθυνσης μιας ευθείας (ε) ορίζουμε την εφαπτομένη της γωνίας ω που σχηματίζει η ε με τον άξονα .

Είναι:

- θετικός, αν η γωνία ω που σχηματίζει με τον άξονα είναι οξεία (σχ.1)
- αρνητικός, αν είναι αμβλεία.(σχ.2)
- Αν η ευθεία σχηματίζει με τον άξονα $x'x$ μηδενική

Η θεωρία στην ευθεία σε ερωτήσεις - απαντήσεις

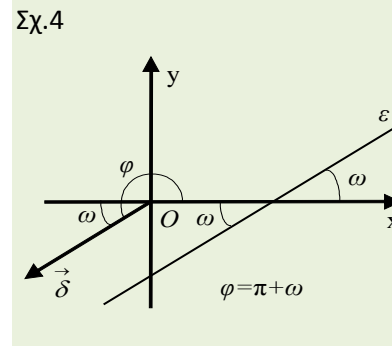
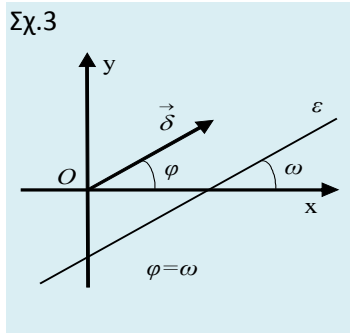
γωνία, δηλαδή είναι παράλληλη στον άξονα x , ο συντελεστής διεύθυνσης είναι ίσος με μηδέν.

- Στην περίπτωση που η γωνία της ευθείας ε με τον άξονα x είναι 90° , δηλαδή η ευθεία ε είναι κάθετη στον άξονα, δεν ορίζουμε συντελεστή διεύθυνσης για την ευθεία αυτή.

Αποδείξτε την πρόταση :

“Όταν μια ευθεία και ένα διάνυσμα είναι παράλληλα, έχουν τον ίδιο συντελεστή διεύθυνσης”.

Έστω ένα διάνυσμα $\vec{\delta}$ παράλληλο σε μια ευθεία ε . Αν φ και ω είναι οι γωνίες που σχηματίζουν το $\vec{\delta}$ και η ε με τον $x'x$ αντίστοιχα, τότε θα ισχύει $\varphi = \omega$ ή $\varphi = \pi + \omega$ και επομένως $\varepsilon\varphi = \varepsilon\omega$. (σχ.3 – σχ.4)

Αποδείξτε την πρόταση :

Ο συντελεστής διεύθυνσης λ μιας ευθείας που διέρχεται από τα σημεία $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$, με $x_1 \neq x_2$ είναι $\lambda = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

Αν είναι γνωστές οι συντεταγμένες δύο σημείων μιας μη κατακόρυφης ευθείας ε , δηλαδή μιας ευθείας που δεν είναι κάθετη στον άξονα $x'x$, τότε μπορούμε να βρούμε και το συντελεστή διεύθυνσης της ευθείας αυτής. Πράγματι, αν $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$ είναι δύο σημεία της ευθείας ε , τότε ο συντελεστής διεύθυνσης της ε είναι ίσος με το συντελεστή διεύθυνσης του διανύσματος $\vec{AB} = (x_2 - x_1, y_2 - y_1)$, δηλαδή ίσος με $\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$.

Επομένως: $\lambda = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

Η θεωρία στην ευθεία σε ερωτήσεις - απαντήσεις

Να βρεθεί η εξίσωση της ευθείας ε που διέρχεται από το σημείο $A(x_0, y_0)$ και έχει συντελεστή διεύθυνσης λ .

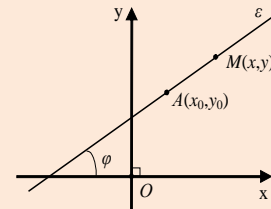
Έστω Oxy ένα σύστημα συντεταγμένων στο επίπεδο και $A(x_0, y_0)$ ένα σημείο του επιπέδου. Ζητάμε την εξίσωση της ευθείας ε που διέρχεται από το A και έχει συντελεστή διεύθυνσης λ .

Ένα σημείο $M(x, y)$ διαφορετικό του $A(x_0, y_0)$ ανήκει στην ε , αν και μόνο αν το διάνυσμα $\overrightarrow{AM}$ είναι παράλληλο στην ε , δηλαδή

αν και μόνο αν το $\overrightarrow{AM}$ και η ε έχουν τον ίδιο συντελεστή διεύθυνσης. Επειδή

$\overrightarrow{AM} = (x - x_0, y - y_0)$, έχουμε

$$\lambda_{\overrightarrow{AM}} = \frac{y - y_0}{x - x_0}.$$

Επομένως, το σημείο $M(x, y)$ ανήκει στην ε αν και μόνο αν $\frac{y - y_0}{x - x_0} = \lambda$ ή $y - y_0 = \lambda(x - x_0)$. Η τελευταία εξίσωση επαληθεύεται και από το σημείο $A(x_0, y_0)$.

Να βρεθεί η εξίσωση της ευθείας ε , που διέρχεται από τα σημεία :

$A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$

με $x_1 \neq x_2$

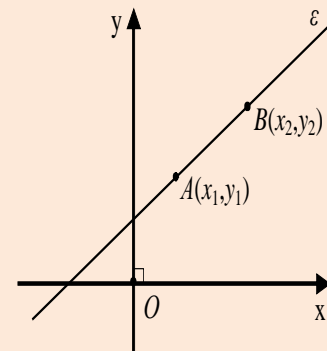
Έστω ε η ευθεία που διέρχεται από τα σημεία $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$.

Αν $x_1 \neq x_2$, τότε ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας είναι

$$\lambda = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \text{ και επομένως η}$$

εξίσωση $y - y_0 = \lambda(x - x_0)$ γίνεται:

$$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}(x - x_1)$$

Πότε **δεν μπορούμε** να

χρησιμοποιήσουμε τις εξισώσεις

$y - y_0 = \lambda(x - x_0)$ και

$$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}(x - x_1)$$

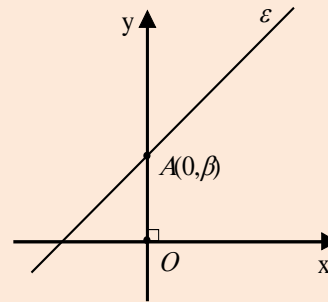
Οι εξισώσεις $y - y_0 = \lambda(x - x_0)$ και $y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}(x - x_1)$

δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν, όταν η ευθεία ε είναι κατακόρυφη, αφού στην περίπτωση αυτή δεν ορίζεται ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας. Όμως η εξίσωση μιας κατακόρυφης ευθείας που διέρχεται από το σημείο $A(x_0, y_0)$ μπορεί να βρεθεί αμέσως, αφού κάθε σημείο της M έχει τετμημένη x_0 και άρα η εξίσωσή της είναι: $x = x_0$

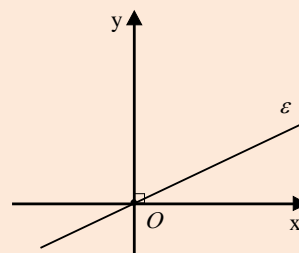
Η θεωρία στην ευθεία σε ερωτήσεις - απαντήσεις

Ποιες είναι οι ειδικές μορφές της εξίσωσης ευθείας

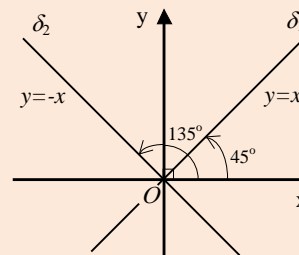
- Η εξίσωση ευθείας που τέμνει τον άξονα $y'y$ στο σημείο $A(0, \beta)$ και έχει συντελεστή διεύθυνσης λ είναι $y - \beta = \lambda(x - 0)$, η οποία τελικά γράφεται $y = \lambda x + \beta$.

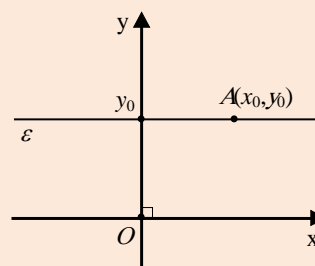
- Αν μια ευθεία διέρχεται από την αρχή των αξόνων και έχει συντελεστή διεύθυνσης λ , τότε η εξίσωσή της είναι $y - 0 = \lambda(x - 0)$ ή $y = \lambda x$.

- οι διχοτόμοι των γωνιών $x\hat{O}y$ και $y\hat{O}x'$ έχουν εξισώσεις $y = x$ και $y = -x$ αντιστοίχως.

- αν μια ευθεία διέρχεται από το σημείο $A(x_0, y_0)$ και είναι παράλληλη στον άξονα $x'x$, δηλαδή είναι όπως λέμε μια οριζόντια ευθεία, έχει εξίσωση $y - y_0 = 0(x - x_0)$, δηλαδή $y = y_0$.

Να αποδείξετε το θεώρημα :

Κάθε ευθεία του επιπέδου έχει εξίσωση της μορφής

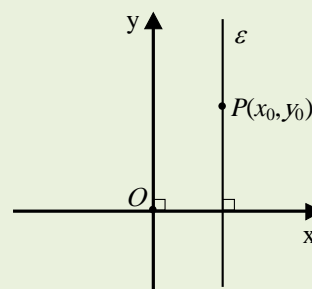
$$Ax + By + \Gamma = 0 \quad \text{με} \\ A \neq 0 \quad \text{ή} \quad B \neq 0 \\ (1)$$

και αντιστρόφως, κάθε εξίσωση της μορφής (1) παριστάνει ευθεία γραμμή

- Έστω ε μια ευθεία στο καρτεσιανό επίπεδο.
- ✓ Αν η ευθεία ε τέμνει τον άξονα yy' στο σημείο $\Sigma(0, \beta)$ και έχει συντελεστή διεύθυνσης λ , τότε θα έχει εξίσωση $y = \lambda x + \beta$, η οποία γράφεται $\lambda x + (-1)y + \beta = 0$
- ✓ Αν η ευθεία ε είναι κατακόρυφη και διέρχεται από το σημείο $P(x_0, y_0)$, τότε θα έχει εξίσωση $x = x_0$, η οποία γράφεται ισοδύναμα

$$x + 0 \cdot y + (-x_0) = 0.$$

Βλέπουμε, δηλαδή, ότι και στις δύο περιπτώσεις η εξίσωση της ευθείας ε παίρνει τη μορφή $Ax + By + \Gamma = 0$ με $A \neq 0$ ή $B \neq 0$.

- Αντιστρόφως, έστω η εξίσωση

$$Ax + By + \Gamma = 0 \quad \text{με} \quad A \neq 0 \quad \text{ή} \quad B \neq 0.$$

- ✓ Αν $B \neq 0$, τότε η εξίσωση γράφεται $y = -\frac{A}{B}x - \frac{\Gamma}{B}$, που είναι εξίσωση ευθείας με συντελεστή διεύθυνσης $\lambda = -\frac{A}{B}$ και η οποία τέμνει τον άξονα yy' στο σημείο $\left(0, -\frac{\Gamma}{B}\right)$.
- ✓ Αν $B = 0$, τότε, λόγω της υπόθεσης, είναι $A \neq 0$ και η εξίσωση γράφεται $x = -\frac{\Gamma}{A}$, που είναι εξίσωση ευθείας κάθετης στον άξονα $x'x$ στο σημείο του $P\left(-\frac{\Gamma}{A}, 0\right)$.

Σε όλες λοιπόν τις περιπτώσεις η εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$ με $A \neq 0$ ή $B \neq 0$ παριστάνει ευθεία.

Η θεωρία στην ευθεία σε ερωτήσεις - απαντήσεις

Να αποδείξετε ότι:

Η ευθεία με εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$ είναι παράλληλη στο διάνυσμα $\vec{\delta} = (B, -A)$.

Έστω Oxy ένα σύστημα συντεταγμένων στο επίπεδο και ε μια ευθεία του επιπέδου με εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$. Είδαμε προηγουμένως ότι:

- ✓ Αν $B \neq 0$, τότε η ε έχει συντελεστή διεύθυνσης $\lambda = -\frac{A}{B}$ και επομένως είναι παράλληλη προς το διάνυσμα $\vec{\delta} = (B, -A)$.
- ✓ Αν $B = 0$, τότε η ε είναι παράλληλη προς τον άξονα yy' και επομένως παράλληλη και πάλι προς το διάνυσμα $\vec{\delta} = (B, -A)$.

Να αποδείξετε ότι :

Η ευθεία με εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$ είναι κάθετη στο διάνυσμα $\vec{n} = (A, B)$.

το διάνυσμα $\vec{\delta} = (B, -A)$ είναι κάθετο στο διάνυσμα $\vec{n} = (A, B)$, αφού

$$\vec{\delta} \cdot \vec{n} = (B, -A) \cdot (A, B) = AB - AB = 0.$$

Επομένως:

Η ευθεία με εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$ είναι κάθετη στο διάνυσμα $\vec{n} = (A, B)$.

Έστω ε μια ευθεία του καρτεσιανού επιπέδου, με εξίσωση $Ax + By + \Gamma = 0$ και $M_0(x_0, y_0)$ ένα σημείο εκτός αυτής. Ποιος είναι ο τύπος της απόστασης του σημείου M από την ευθεία ε

Είναι :

$$d(M_0, \varepsilon) = \frac{|Ax_0 + By_0 + \Gamma|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

Έστω $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$ και $\Gamma(x_3, y_3)$ τρία σημεία του καρτεσιανού επιπέδου που δεν είναι συνευθειακά. Ποιος είναι ο τύπος για το εμβαδό του τριγώνου $AB\Gamma$

Είναι :

$$(AB\Gamma) = \frac{1}{2} |\det(\vec{AB}, \vec{A\Gamma})|$$

Ποιος ο τύπος για την εύρεση της απόστασης των ευθειών $\varepsilon_1 : y = \lambda x + \beta_1$ και $\varepsilon_2 : y = \lambda x + \beta_2$ (παράλληλες)

Είναι :

$$d(\varepsilon_1, \varepsilon_2) = \frac{|\beta_1 - \beta_2|}{\sqrt{1 + \lambda^2}}$$